

АРХІТЕКТУРА БУДІВНИЦТВО

Нагороди

КОРПОРАЦІЯ "КИЇВМІСЬКБУД" ДЛЯ КНУБА

Виповнилось уже 85 років, як Київський національний університет будівництва і архітектури готує вчених, висококваліфікованих інженерів-будівельників та архітекторів, проєктувальників і ін. Сотні тисяч випускників вийшли зі стін навчального закладу за цей час.

Після закінчення навчання багато випускників роз'їхалися в різні кінці України і світу. Але кожен з них завжди носить в серці мрію зустрітись з рідною Альма Матер, яка відкрила їм дорогу в життя. Вони

радіють її успіхам, розвитку, ревно стежать за тим, наскільки університет відповідає найкращим вузам будівельного профілю.

У корпорації ПАТ ХК "Київміськбуд" працює найбільше випускників КНУБА. "Київміськбуд" зберігає і примножує здобутки будівництва для наступних поколінь фахівців. Тому що будівельна справа – найнеобхідніша, почесна і відповідальна професія. Випускники також не забувають й про рідний навчальний заклад. КНУБА у честь свого 85-річчя приносить величезну подяку корпорації, яка як спонсор взяла активну участь у відновленні студентського центру культури і дозволя КНУБА.

26 лютого під час засідання Вченої ради університету представникам компанії "Київміськбуд" були вручені іменні подяки. Їх отримали: Голова правління - Президент ПАТ ХК "Київміськбуд" Ігор Миколайович Кушнір та Директор ТОВ "Ягуар" ПАТ ХК "Київміськбуд" Василь Васильович Рахмайлов за особисте сприяння у відновленні студентського центру культури і дозволя КНУБА, яке здійснили колективи ХК "Київміськбуд" і ТОВ "Ягуар" ПАТ ХК "Київміськбуд".

Голові правління – Президенту ПАТ ХК "Київміськбуд" І.М. Кушніру у знак подяки за підтримку в реконструкції центру для молоді була вручена мініатюрна статуетка – пам'ятний знак "Святий Архістратиг Михаїл".

І.Геращенко

PROF. DR HAB. ENG. EUGENIUSZ KRASOWSKI – "ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР КНУБА"

За значний внесок в розбудову наукових, освітнянських та культурних зв'язків між Польською академією наук і Київським національним університетом будівництва і архітектури рішенням Вченої ради від 25 березня 2016 р. (протокол №42) prof. dr hab. eng. Eugeniusz Krasowski присвоєно звання "Почесний доктор КНУБА"

Eugeniusz Krasowski голова комісії з моторизації і енергетики в сільському господарстві Люблінського відділу Польської академії наук. Автор близько 500 наукових праць з будівництва двигунів, дослідження та створення енергоефективного обладнання машин. Є організатором щорічних науково-технічних конференцій MOTROL, ENERGIA, які з 1997 р. спільно проводяться в Польщі та Україні, у т.ч. за участю фахівців нашого університету. Головний редактор міжнародних наукових журналів "Motrol" (1997 р.), "TeKa" (2001 р.), "Econtechmod" (2013 р.), які мають високий рейтинг у світовій літературі, член редколегії заснованого в КНУБА міжнародного науково-виробничого журналу "Підводні технології" (2015 р.).

За заслуги перед українською наукою і освітою нагороджений багатьма дипломами, медалями та подяками, обраний почесним доктором декількох вищих навчальних закладів України: НУБіП (Київ, 2006); НАПКБ (Сімферополь, 2009); СЧУ ім. В.Далія (Луганськ, 2010); ЛНАУ (Львів, 2011).

В 2013 р. Київським національним університетом будівництва і архітектури та Польською академією наук підписано Угоду про співпрацю в галузі видавничої справи, обміну досвідом між фахівцями споріднених галузей, проведення спільних освітніх заходів у науковій і навчальній сферах.

Згідно з цією Угодою здобувачі та фахівці нашого університету мають змогу друкуватись в наукових виданнях Польської академії наук. Наразі опубліковано понад 40 статей співробітників КНУБА у 6 випусках польських журналів, проводяться спільні науково-технічні конференції під патронатом ПАН, а чотири професори КНУБА М.Сукач (2010 р.), П.Куліков (2014 р.), В.Плоский (2015 р.), І.Назарен-

ко (2015 р.) обрано іноземними членами Люблінського відділу ПАН.

За домовленістю з головним редактором Е.Красовські нашому університету делеговано повноваження Польської академії наук щодо формування одного з 8 випусків щорічного журналу "Motrol". За останні два роки відредаговано та видано понад 350 сторінок англійських статей наших співробітників за будівельною тематикою.

Слід зазначити, що наш номінант не тільки фахівець з технічних наук він відомий видавець перекладів української поезії. Так, за його сприяння видано повні переклади "Кобзаря" Тараса Шевченка, "Енеїди" Івана Котляревського польською мовою, які разом з іншими книжками автора було подаровано музею КНУБА. А своє вміння співати українських пісень продемонстрував прямо під час урочистої промови за що усі присутні аплодували стоячи!

Вітаємо професора Eugeniusz Krasowski із знаменною подією, бажаємо йому міцного здоров'я і подальших творчих успіхів!

М.К. Сукач,
д.т.н., професор КНУБА

Наукові конференції

ЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУДІВНИЦТВІ

Під такою назвою 7-8 квітня 2016 р. в університеті відбулась міжнародна науково-технічна конференція. Організаторами її виступили: кафедра технології будівельного виробництва, кафедра організації і управління будівництвом, державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва", м. Київ, Академія будівництва України; за підтримки низки партнерів – підприємств будівельного комплексу країни.

В пленарному засіданні, яке відбулось в оновленій актовій залі університету, виступили: ректор університету проф. П.М. Куліков, проректор універ-

ситету проф. В.О. Плоский, керівник відділу технічного нормування в будівництві Мінрегіонбуду України І.А. Лагунова, президент Академії будівництва України проф. І.І. Назаренко, директор ДП "НДІБВ" О. М. Галінський, зав. кафедрою ТБВ КНУБА проф. І.В. Шумаков, та представники партнерів конференції, провідних підприємств, а саме ПП "Урса", ТДВ "Сініат", ТОВ "ПЕРІ Україна", "Альтіс-Холдинг", CSL Products, ТОВ ПБК "Укрдах", компанія "Хенкель-Баутехнік (Україна)", ТОВ "Інжтехбуд", ПРАТ "Термінал-М".

Секційні засідання працювали за тематичними напрямками:

1. Архітектурні рішення будівель, енергозбереження та екологія;
2. Технологія та механізація будівництва;
3. Організація та економіка будівництва;
4. Технічна діагностика будівель, будівельні матеріали і конструкції.

У секційних засіданнях, окрім фахівців КНУБА, активну участь взяли науковці із м. Харкова, Одеси, Запоріжжя, Львова, Києва.

В роботі "Форуму молодих вчених", що проходив в рамках конференції, брали участь молоді викладачі – вчені нашого університету та гості із споріднених ВНЗ України.

У другій половині дня 8 квітня відбулось засідання "Студентської наукової сесії". Студенти КНУБА, що виконували наукові дослідження під керівництвом викладачів університету, заявили близько 40 доповідей. Виступали також гості із м. Чернівці та зарубіжжя (Турція, Німеччина).

Кращі доповіді молодих науковців та студентів були відзначені дипломами, а всі учасники – подарунками від оргкомітету та партнерів конференції.

Робота конференції знайшла широку зацікавленість серед вчених, фахівців будівельного комплексу та студентської молоді. Вона пройшла в атмосфері діловитості, творчого пошуку, жвавого спілкування між учасниками.

В.В. Савйовський,
координатор оргкомітету конференції,
д.т.н., професор кафедри ТБВ

Військовій кафедрі КНУБА присвячується

"ЧОРНОБИЛЬ 30 РОКІВ ПО ТОМУ"

В цьому році виповнюється 30 років аварії на Чорнобильській АЕС. Незважаючи на час, що минув, наслідки техногенної катастрофи Україна відчуває до сих пір: в списках постраждалих сотні тисяч людей, які продовжують зростати ...

Згадаймо ще раз цю катастрофу. Адже виросло вже кілька поколінь людей і для них 30 років – це давно. Газета попросила розповісти про це учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 1986 року, ст. викладача кафедри ОП і НС, полковника В.Г.Дзюбенка.

Володимире Григоровичу, з чим у вас, крім страшної аварії, асоціюється слово "Чорнобиль"?

Чорнобиль – це було невелике місто, розташоване на березі Київського водосховища, між річками Уж та Прип'ять, місто, що потопав в зелені лісів. Влітку люди приїжджало відпочивати багато людей, оскільки місця були дуже мальовничими. На річці Прип'ять було побудовано місто, і назвали його Прип'ятью. Це було місто-сад! Красиві бульвари і багато зелені зробили і його приємним місцем відпочинку.

У 1972 році безпосередньо біля Чорнобиля почали будувати найпотужнішу в СРСР атомну електростанцію. До 1985 року вже закінчили будувати чотири енергоблоки і почали будувати п'ятий. Ніч 26 квітня 1986 року не віщувала нічого поганого. На АЕС проводили експеримент по допустимому навантаженню. Була відключена вся система захисту енергоблоку, і він перейшов у некерований стан. Оператори намагалися стабілізувати ситуацію, але було вже пізно. І о 1 годині 24 хвилини ночі пролунали два вибухи на 4 реакторі, і він почав горіти ...

Виходить, що слово "Чорнобиль" стало синонімом страшних катастроф, що

стали причиною великих жертв ...

Розкажіть, будь ласка, про перші дні аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

У перші дні до реактора не можна було підійти, оскільки температура в ньому сягала 5 тисяч градусів. У цей час над АЕС висіла радіоактивна хмара, яку розносили вітер. Хмара тричі обігнула земну кулю, в результаті багато радіації рознеслося по всій Європі. Найбільше, звичайно, дісталося Україні та Білорусі. Тим часом ліквідатори намагалися хоч якось пригнати хмару до землі. З вертольота реактор бомбили піском, поливали водою. Але все було дуже мало ефективно, і в повітрі виявилось 77 кг радіації. А це рівнозначно тому, як на АЕС скинули б сотню (!) атомних бомб, причому одночасно.

Розкажіть про учасників ліквідації наслідків аварії на АЕС ...

У день і вночі виконували свої обов'язки офіцери Оперативної групи Міністерства оборони СРСР разом з підрозділами інженерних військ, будівельниками, хіміками, рільниками, рятуючи світ від радіаційної біди...

Чорнобиль, польовий аеродром, вересень 1986 р. Оперативна група МО СРСР. Верх. ряд: (другий), полковник Є.В. Мельник, нач. опер. групи інженерних військ, (помер 16.02.2016). Нижній ряд: зліва – майор В.П. Литвиненко, справа – підполковник В.Г. Дзюбенко.

На всіх рівнях ліквідації наслідків аварії працювали люди. Потрібно було після того, як згорів реактор, зібрати вручну все уламки урану і графіту. Ліквідатори в протигазах і костюмах зі свинцю згрібали лопатами і вибирали руками шматки радіоактивної речовини, скидали їх в згорілий реактор або вивозили радіоактивні уламки і ґрунт у могильники. Завдяки групам ліквідаторів під керівництвом полковників А.С.Ярсова, Ф.Г. Ледовського, М.М. Клименка, підполковників Г.М.Плотникова, А.І.Іванова, О.Н. Клімкіна виконана робота по дезактивації пульту керування, промзони, службових і технічних приміщень, яку вони здійснювали разом з хіміками.

ни зараження. Для захисту річок від радіаційного графіту нами було побудовано водоохоронні споруди у заплаві річок Уж, Прип'ять та ін. За виконання цих задач були відповідальні наші офіцери: полковник В.Д.Горобинський, підполковники В.В. Таранюк, С.М. Оганджанов, майор В.П. Литвиненко, які виконали завдання з честю.

Важко говорити про тих офіцерів військової кафедри КІБІ, яких вже немає з нами. Вони віддали життя, щоб захистити від радіаційного лиха людину! Ще раз назовемо їх прізвища і вклонімося їх пам'яті...

Вічна пам'ять полковникам Євгену Васильовичу Мельнику, Юрію Івановичу Олійнику, Анатолію Сергійовичу Ярсову, підполковникам Анатолію Івановичу Іванову, Сергію Івановичу Кравець, Григорію Миколайовичу Плотникову, Олександровичу Никифоровичу Клімкіну.

Ось імена тих, хто залишився в живих, хто своєю працею на ЧАЕС, втрачаючи здоров'я, рятував майбутнє: це полковник Микола Мефодійович Кліменко, Федір Григорович Ледовський, Володимир Григорович Дзюбенко, Віктор Дмитрович Горобинський, підполковники Віктор Володимирович Таранюк, Сергій Михайлович Оганджанов, майор Володимир Петрович Литвиненко.

І наостанок від газети: Так вийшло, що коли трапилася ця біда – аварія в Чорнобилі, люди ще навіть не зрозуміли весь обсяг цієї катастрофи. Тільки уявіть – прекрасні міста, затишні села, чудова природа – все практично в одну мить було загублено ...

І треба зрозуміти психологію людей-патріотів, які йшли в той час на виконання цього завдання – ліквідацію страшної катастрофи. Вони їхали на ЧАЕС, хоча всі знали, що звідти або не повернуться, або захворіють, отримавши таку дозу опромінення ... Як би вчинили ліквідатори, якби аварія подібного масштабу сталася зараз? Чи багато було б добровольців? Навряд чи, вважають колишні чорнобильці. Занадто дорого заплатили вони за той свій вчинок!

Бесіду вела І.Герасценкова

Інтерв'ю с нашими випускниками

КНУСА – ГЛАВНИЙ УЧИТЕЛЬ В ЖИЗНИ

85 лет – достойный возраст для университета. Вот уже скоро год как наше учебное заведение перешагнуло эту дату. Но благодарные выпускники продолжают писать в свою газету "Архитектура и Строительство", поздравлять с юбилеем, присылают воспоминания о времени их обучения в вузе, о любимых преподавателях, о своих успехах.

Так с особым чувством гордости вспоминает о КИСИ (ныне КНУСА) выпускница архитектурного факультета 1958 года, лауреат Государственной премии СССР в области архитектуры за 1980 год, член Союза архитекторов Татьяна Ивановна Беляева. Газета "А+Б" предложила Татьяне Ивановне ответить на вопросы. Читайте!

Вот уже 58 лет минуло со времени, как вы закончили КИСИ. Какие яркие события и яркие дела, которые в годы вашей учебы на архитектурном факультете были традицией и что вам хочется вспомнить?

Здесь, в КНУСА, всегда учили и учат абсолютно каждого студента, вне зависимости от того, на строительном факультете он учится или архитектурном. И мне, прежде всего, хочется поздравить Альма Матер, сокурсников и наставников от благодарных выпускников. Потому что КНУСА дарит ту работу, за которую нам не стыдно и которая приносит реальные плоды для Украины.

Я училась в КИСИ на архитектурном факультете с 1952 по 1958 гг. И перед глазами у меня всегда прекрасное загородное здание в классическом стиле архитектора М.Дяченко, которое находится на Бульваре Шевченко, 78. Тут располагался архитектурный факультет. С ним у меня связаны замечательные годы молодости и больших надежд. Не могу не вспомнить своих прекрасных преподавателей, профессоров и доцентов: Я.А. Штейнберга, А.А. Сидоренко, Н.А.Гусева, В.М.Орехова, В.М.Онащенко, В.И.Сьедина, В.Е.Михайленко, Г.И.Корнильеву, Ю.М.Петрова, А.А. Горбенко и др. Преподаватели

относились к нам по-отечески, с любовью и вниманием передавая свой большой профессиональный опыт. Большое им за это спасибо!

Институт был для меня путевкой в большую интересную жизнь, полную надежд и свершений.

Татьяна Ивановна, кто из тогдашних студентов запомнился вам? Как протекала ваша студенческая жизнь?

Прежде всего, скажу о студенте 6-го курса М. Будилковском. Перед поступлением я посещала курс рисунка в институте, который он вел. И именно М.Будилковский подготовил меня к вступительному экзамену, который я сдала на "отлично".

Со старшекурсниками у нас была атмосфера дружбы и товарищества. С нами

у нас были интересные поездки для ознакомления с архитектурой городов страны – Баку, Ереван, Тбилиси, Ленинград, Москва, Днепропетровск, Крым и др.

Традиционно в институте проводились замечательные студенческие вечера дружбы и самодельности студентов, где мы танцевали, пели, делали КВН! Никогда не забуду прекрасного времени в колхозе на сборе кукурузы с преподавателем В.М. Онащенко!
Где вы работали по специальности после окончания КИСИ?

После окончания архитектурного факультета и в институте "Облпроект" над проектами школ, больниц, жилья, и в "Гипрограде" – над проектами городов, районных центров, и в "КиевЗНИИЭПе". Многие из проектов построены.

В "КиевЗНИИЭПе" работала над проектами спальных корпусов туристических баз, водолечебниц и поликлиники-пансионата в Трускавце, пионерского лагеря "Чайка" на 400 мест и пансионата "Москва" (сейчас "Киев") на 560 мест в городе Алушта, пионерского лагеря-пансионата на 600 мест в районе Сатеры в Алуште и многими другими проектами.

Участвовала в Международном конкурсе на здание театра в Амстердаме. За плодотворную творческую работу была награждена многими дипломами и грамотами.

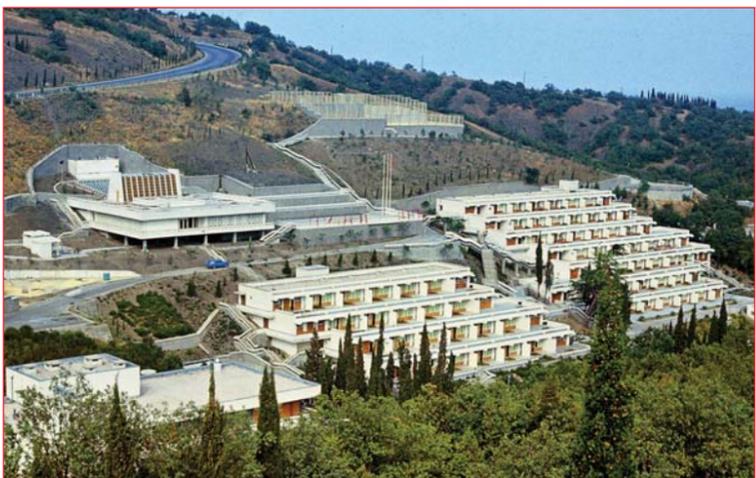
Значит во время работы в "КиевЗНИИЭПе" за архитектуру пионерского лагеря-пансионата "Чайка" на 400 мест вы были удостоены звания лауреата Государственной премии СССР в области архитектуры за 1980 год?

Б. Шевченко, 78. По этому адресу с 1948-1960 гг. располагался архитектурный факультет КИСИ.

дружили тогдашние студенты Н.М.Демин, Ю.Булин-Соколов, Э.А. Бильский, М.Ф.Евстифеев, Ю.Репин и др.

Нельзя не вспомнить архитектурно-строительные практики, которые проходили в разных городах, где шло восстановление инфраструктуры страны после войны. Помнится и незабываемое время работы всю ночь перед сдачей курсового проекта в атмосфере дружбы и поддержки!

Общий вид пионерлагеря "Чайка" в Алуште. За этот проект был удостоена Государственной премии СССР за 1980 г.

Спальный корпус лагеря на 280 мест

детский лагерь в зеленой живописной курортной зоне Алушты существует и сейчас. Приятно было прочитать, что "в детском пансионате сохранены лучшие традиции детского лагеря и что проект детской здравницы Крыма "Чайка", Алушта, в 1980 году был

На этих террасах у детей проходили пионерские линейки.

удостоен Государственной премии СССР". Спасибо нашим выпускникам!

Интервью вела И.Герасценкова

От редакции: Мы открыли сайт детского места отдыха "Чайка". И увидели:

Путешествуем

ЗАПАД ЗАПАДНОЙ ЕВРОПЫ

Нелегко "королеве" стать скромной "аристократкой" даже если в ее поместье ЮНЕСКО охраняет 16 памятников мировой истории и культуры. Такой аристократкой выглядит сейчас Португалия. Немногие страны мира так стремительно взлетали, а потом падали в самую бездну... Все просторы океанов и новые земли с неисчислимыми богатствами были подвластны мужественным мореходам этой супердержавы XVI века, которая затем вынуждена была отказаться от контроля над колониями в Африке, Латинской Америке и Азии, оставив себе только собственный "антиквариат". Киевская зима обострила прелесть впечатлений от теплой, не испорченной еще массовым туризмом страны, и захотелось согреть ими читателей нашей газеты.

Лидер нашей минитургруппы из 4-х человек Юрий Носовский правильно рассчитал, что небольшую по площади Португалию можно лучше всего увидеть, арендуя машину. В результате за 7 дней автомобильного путешествия мы много узнали и закрепили школьные знания о том, что португальцами были Магеллан, Васко да Гама и принц Энрике Мореплаватель, изменившие карту мира.

К общему впечатлению от страны следует отнести уникальность сохранения ею финикийского, греческого, римского и мавританского прошлого, которое не дышит архаизмом, а логично вплетается в современный стиль жизни. Об этом говорит, прежде всего Лиссабон – столица страны с

шего значительный след в его истории. Калуст Саркис Гульбенкян – один из богатейших людей мира XX ст, родился в Америке, но так полюбил Португалию, что подарил ей свою уникальную коллекцию уровня музеев Прадо, Эрмитажа и Лувра. Сейчас Музей Гульбенкяна – главный художественный музей города.

Очень трогателен старинный лиссабонский трамвай, три маршрута которого существуют больше 100 лет и охватывают практически весь город, расположенный на 7 холмах. Жаль только, что трамвай не ходит по красивейшему 17-ти километровому мосту Васка да Гама через р. Тежу. Вечером в кафе и ресторанах старинных районов города звучит волнующая до слез

Карта Португалии

ну. В г. Обидуш, расположенном поблизости, сохранились приземистые белоснежные, чисто мавританские жилые домики с табличками о дате их основания.

Память о древнеримской культуре сохранила центральная часть Португалии. В г.Эвора, что в 150 км от Лиссабона, на высокой платформе высятся 14 коринфских колонн храма Дианы (II или III в. н.э.) Прикосновение к этим камням вечности вызывает учащенное сердцебиение. Рядом готический собор, заложенный еще крестоносцами в XII в, в котором в 1562 г установлен один из старейших в Европе органов.

Захватывающее впечатление оставляет океанское побережье Португалии, как западное, так и южное. Мы ехали увидеть самую западную точку континентальной Европы – знаменитый мыс Рока. Дорога проходила вдоль самого берега... и наши "ахи" начались гораздо раньше от потрясающе красивых бьющихся пенных волн.

Мыс вдается в океан довольно длинной каменной стеной, он суров и могуч, отмечен специальной стелой. Южный берег – знаменитый курортный район Алгарве. Здесь на полосе около 100 км можно найти прекрасные песчаные пляжи и опять полюбоваться скалистыми утесами в "каменном" национальном парке. Южная точка этого побережья – мыс Сан-Висенти с маяком 1904 г. – самый продаваемый рекламный кадр Португалии. В жизни он значительно великолепнее, чем на фото.

Такой осталась в моей памяти Португалия – самая западная страна материковой Европы.

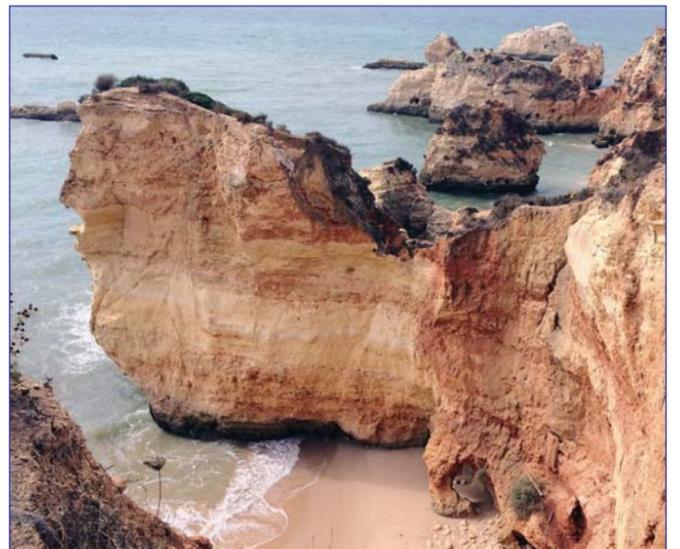
Р.Ф.Рунова,
профессор кафедры ТБКВ
Фото автора

Колоннада храма Дианы в г. Эвора

Замок-дворец Пена близ г.Синтра

Национальный парк Алгарве

Вход в собор монастыря иеронимитов в Лиссабоне

Действующий жилой дом 1770 г. в г.Обидуш

Надгробие Васко да Гама в соборе монастыря иеронимитов

1260 г., хотя еще в 50 г до н.э. Юлий Цезарь делает город западной столицей Римской империи. Изобретенные маврами широко известные, глазурированные, расписанные вручную изразцы азулежу (XII в) и сейчас радуют глаз отделкой фасадов обычных жилых домов, дворцов и церквей. Крестоносцы оставили след в реконструкции мавританской крепости-замка Св.Георгия (1147 г). Объединение готики и ренессанса дало городу во времена короля Мануэло (XVв) стиль мануэлино, отличающийся пышностью и обилием украшений резьбой по камню, тематика которых связана с морем. На берегу реки Тежу яркий пример этого стиля башня Белен (1515 г) и огромный монастырь иеронимитов с надгробием Васко да Гама.

Современный Лиссабон поразил меня масштабом личности человека, оставив-

лирическая народная музыка и пение – "фаду". Песни фаду исполняются женским и мужским голосами под аккомпанемент виол. Происхождение этой музыки неизвестно, но считают, что она создана в противоположность темпераментным испанским песням и танцам.

Отдельным мазком архитектурных впечатлений прикоснемся к замкам Португалии, которые воспеты несправедливо слабее, чем французские замки Луары. В 30 км севернее Лиссабона, рядом с городком Синтра, на высоте 450 м над уровнем моря в лесистой местности поражает красотой архитектурной эклектики и мощью инженерной мысли замок-дворец Пена. В нем представлены мавританские азулежу, готические окна и двери, ренессансные колонны, мануэллино отделки. Его фундаментом служит скала, интерьеры отражают вкусы королей. С высоты открывается грандиозная панорама, в которую вписывается целая череда замков с крепостными стенами, как будто копирующими Великую Китайскую сте-

Азулежу XVIII в церкви Санта Мария в г.Обидуш

Азулежу в коллекции музея К.Гульбенкяна в Лиссабоне

У крепостной стены королевского замка

Океанский берег возле г.Кашкиреша

Мыс Рока (...и Витя Рунов)

(Окончание. Начало на стр.4)

Сердце Марии

сила мужа, отказалась от семьи, была проклята собственным отцом и вот теперь собирается доказать, что она – актриса. И не просто актриса, а несравненная примадонна, которая способна сыграть Наталку-Полтавку в одноименной пьесе Котляревского. Женщина на сцене допела арию и... услышала дикий хохот. Она сразу не поняла, откуда он раздается – казалось, он звучал везде, зловещим эхом отражаясь в стенах темного зрительного зала. Отбросив коромысло, Мария... потеряла сознание. Ведра со звоном покатались в разные углы сцены. "Дайте занавес!" – закричал режиссер. И тяжелое алое полотно поползло вниз, скрывая под собой безжизненное тело. Зрители затаили дыхание.

Смех за кулисами резко оборвался. Артисты виновато переглянулись. Вот уж, действительно, "белая кость", неженка! И все же спела она хорошо. Нет, не просто хорошо – замечательно. Только сможет ли продолжить спектакль?

Над молодой актрисой склонился доктор. Она наконец-то приоткрыла глаза и разрыдалась. До начала второго действия оставались считанные минуты, нужно было взять себя в руки. "Маруся, вставай!", – приказала сама себе. Оглядела недоброжелателей – они стыдливо прятали глаза и молчали...

С тех пор трагические сцены – будь то безумие Елены, слезы наймишки Харитины, страстные признания цыганки Азы – удавались ей так, что из зрительного зала, как правило, выносили несколько впечатлительных зрительниц, упавших в обморок.

С тех пор во всех городах, где играла Заньковецкая, под театром дежурили кареты с красными крестами на боках. Однажды один из коллег по сцене, Панас Сакаганский, вполне серьезно обмолвился: "Она могла слезами затопить весь театр!"

Часто ее перевоплощений пугались и сами актеры. Однажды Мария была свидетельницей, как молодой Борис Романицкий, игравший с ней в пьесе "Не судилось", долго не мог прийти в себя, рассказывая после спектакля артистам о недавно пережитом шоке:

– Подбегаю к Заньковецкой, наклоняюсь над нею, чтобы, как распорядок в мизансцене, поднять и унести за кулисы, беру за руку – а рука просто деревянная, смотрю в окаменевшее лицо... – тут он залпом влил в себя рюмку водки. Слушатели замерли, затаив дыхание:

– И что же?!
– Вижу, она и действительно в обмороке! В ужасе размышляю, что же делать? И... слышу ее шепот: "Чего ты стоишь, дурак, бери и неси!"

– При таком талантище, и так просто! – подхватил разговор один из молодых актеров. – Борщи варит, пирожки печет...

– А что с ней господин Садовский делает... – начала было одна из актрис и осеклась, заметив Заньковецкую в углу сцены.

Мария поехала. Стряхнула с себя это неприятное воспоминание. Подобных было слишком много, а ей сейчас необходимо успокоить любимого. В конце концов, если бы не он, не узнала

бы ей тех подлинных чувств – от приступов безумия до глубокой и преданной нежности; не передать их на сцене так убедительно.

– Вот увидишь – ты меня бросишь первой! – вдруг сказал Садовский.

– Как ты можешь говорить такое? – вспыхнула Мария. – Ради тебя я живу во грехе, проклята церковью, собственным отцом. Кроме того... Она осеклась. Стоит ли признаваться в еще одном "гражданском грехе", а точнее – в небольшой женской хитрости, на которую она пошла ради него? Нет, об этом он знать не должен, решила Мария, хватит и других переживаний. Хотя эта тайна тоже не давала покоя: узнав, что ее возлюбленный младше на два года, она при обмене паспорта "помолодела" на шесть лет. И теперь нужно соответствовать, вести себя как младшая!

– Еще кофе? – смиренно спросила она.

– Достаточно!

Он надудался как ребенок. Впрочем, неудивительно, мужчина, да еще и актер, навсегда остается ребенком. Мария улыбнулась и едва удержалась, чтобы не рассмеяться внезапно пришедшей мысли: что за чудеса, что за парадоксы непостижимой мужской души и женского смирения! Сегодняшнюю ночь он провел с очередной "кошечкой" (так он сам называл своих поклонниц), она – у раскрытого окна с мыслью о самоубийстве. И что в результате? Именно она чувствует себя виноватой! С испугом и трепетом заглядывает в глаза, пытается найти аргументы в его пользу, успокаивает, боится, что он без нее пропадет...

Ах, если бы уважаемая публика могла себе представить, как начнется утро той, которой вчера великая княгиня Елизавета Федоровна, жена брата российского самодержца, в Мариинском театре преподнесла бриллиантовую брошь! Вот она лежит на туалетном столике, переливаясь в лучах утреннего солнца, а рядом с ней и письмо княгини: "Милая государыня Мария Константиновна..." И дальше – слова восторга и преклонения... Вряд ли когда-нибудь доведется надеть этот поистине королевский подарок – все платья актрисы элегантны, но слишком просты, почти простонародны. Но в этом-то и вся прелесть! Не зря же с каждым спектаклю Мария заказывает по де-

сятку платков с национальным орнаментом – обычный атрибут любой простой крестьянки в украинском селе на родной Черниговщине. И они идут нарасхват. Знатные дамы, увешанные драгоценностями, толпятся под дверьми ее уборной, чтобы получить в подарок платок "сиротки Харитины"! Есть такой и у великого писателя Льва Николаевича Толстого, который он попросил у актрисы как реликвию, посмотрев спектакль "Наймичка".

Вот это действительно дорого ее сердцу. И все же главное для нее, наверное,

вало, поцеловал ее в висок: – Поеду-ка на обед к Кропивницким. Нам многое нужно обсудить. Не скучай без меня, моя рыбка. И не смотри так саркастично – этот взгляд меня убивает!

Хлопнули двери. Улетучился шлейф чужого приторного аромата...

Мария упала на расстеленную с вечера, но не смытую постель. Ноги гудели, щеки запылали с новой силой. Только сейчас она ощутила, как устала за эту долгую ночь, которая могла бы закончиться на холодной мостовой под пристальными взглядами случайных прохожих.

... Вечером они давали двадцать второй по счету спектакль, и улицы, как и в прошлый раз, были перегорожены полицейскими кордонами, зрители огромной вереницей стояли у театра, надеясь попасть хоть на третью акт.

А на сцене Галья-Заньковецкая прятала окованные ножи в шапку Назара-Садовского. Она снова смотрел на нее так, как не смотрел ни на одну женщину в мире. И она снова задыхалась в горячих волнах страсти, любви и отчаяния.

"Никого не буду любить так, как тебя! – прочитала в его глазах. – Ты меня бросишь!" – "Я тебе не верю..." – ответила взглядом, – но не оставлю никогда!"

Ничего не подозревающие зрители разразились шквалом аплодисментов. Занавес!..

"...Извините меня, Николай Карпович, что я не лично выразила Вам мою благодарность за Ваше любезное приветствие". Перо предательски дернулось в руке, и на листке расплылась большая клякса. Пришлось взять новое. Мария Константиновна на минуту задумалась, переписывая первые несколько официальных строк.

Прошло уже много лет после расставания в 1909 году. Недавно Николай Садовский передал через друзей десять долларов и поздравления с сорокалетним юбилеем сценической деятельности. Мария знала, что его актерская и личная судьба в Чехии, куда он эмигрировал после революции 1917 года, складывается не лучшим образом. Но к моменту, когда он собирался покинуть родину, она уже не имела на него никакого влияния и давно не видела, расставшись с трупной.

"Получила ваше письмо именно в то время, когда лежала больная с высокой температурой, и поэтому за меня, по моей просьбе, ответил мой врач..." – продолжала писать Мария Константиновна.

И вдруг в памяти так ясно всплыли

строки из его письма, которое он писал ей много лет назад, безумно влюбленный, пылкий, готовый ради нее на все: "Пиши мне, моя птичка, хоть несколько слов... Мне будет радостно хотя бы твой почерк увидеть на бумаге..."

Да, почерк – вот единственное, что не изменилось в ней с тех пор! Мария улыбнулась: что за парадоксы мужской души! Сегодняшнюю ночь он провел с очередной "кошечкой", она – у раскрытого окна с мыслью о самоубийстве. Наверное, он там, в чужой стране, и теперь был бы рад прочитать слова, написанные ее рукой.

"Я все боюсь и сейчас больна, пишу с трудом, – снова взялась за перо Заньковецкая. – Мне передали, что я поступила невежливо, не написав Вам лично, а поручив это сделать кому-то, и что этим Вас оскорбила. О, Боже правый! Я так далека от оскорблений. Мне так недолго осталось жить – не хочу никого оскорблять..."

И снова память отозвалась его давними строчками: "Словно камень душит мое сердце, мою душу то, что я сейчас далеко от тебя, не могу своим советом поддержать твой дух!.. Если бы мне Бог помог дать тебе другую, лучшую жизнь, то тогда я был бы самым счастливым человеком в мире!"

Мария Константиновна грустно покачала головой и дописала последние строки: "Спасибо за все. Желаю Вам всего самого хорошего. М. Адосовская-Заньковецкая". Вот и поговорили...

Три года спустя, в 1926-м, актеру и режиссеру Николаю Садовскому разрешили возвратиться на родину, и он продолжил играть в театре, снимался в кино, обучал актерскому мастерству юные дарования. И ни разу не смог снова встретиться с Марией, боялся увидеть ее морщины, ее немощь. Как оказалось – напрасно! До глубокой старости Заньковецкая пользовалась безумным успехом у мужчин. Они задаривали ее цветами, стояли у подъезда, ради нее мекенаты давали деньги на постановку спектаклей. В шестьдесят она, стройная, подвижная, играла молоденьких девушек и вызывала дрожь в своих молодых партнерах. Но... сердце ее оставалось холодным, а жизнь вне сцены – одинокой. Потому что, по ее же словам, была "однолюбом"...

Садовский больше не увидел ее никогда. Но она увидела его!

Тогда семидесятилетняя актриса уже не выходила из квартиры родственников, доживая свой век на улице Красноармейской в Киеве. Узнав о смерти бывшего возлюбленного, она попросила, чтобы похоронная процессия прошла мимо ее дома.

С трудом поднявшись с постели, стояла у окна и смотрела вниз...

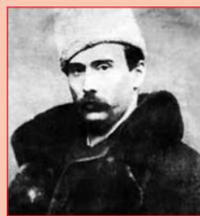
"Прощай тебе все!" – сказал ее взгляд. И на этот раз остался без ответа. Занавес...

Ирэн Роздобудько, писатель, гл. редактор журнала "Караван историй". Украина

P.S. "А+Б" благодарит к.т.н. Л.В.Лавриненко за помощь в получении рассказа "Сердце Марии" от автора.

Группа корифеев украинского театра, 1886 г. (1-й ряд: М. Садовский, Г. Затиркевич-Карпинская, М. Кропивницкий, М. Заньковецкая)

Микола Садовський в 80-е годы XIX ст.

Мария Заньковецкая в 80-е годы XIX ст.

то, что благодаря ее славе театр Кропивницкого добился сенсационного на ту пору приращения – выступить на лучших сценах Петербурга и Москвы. А ведь до этого ему не разрешили работать даже в Киеве! Удивительно: столичное общество называет ее "львицей петербургского сезона", в зрительном зале звучит русская, французская, английская речь, а на сцене – украинская! Это ли не настоящий триумф украинского театра, украинских драматургов?! Мария снова улыбнулась, вспомнив, как во время ее зажигательного танца нарядные дамы и их спутники во фраках вскочили с мест и танцевали вместе с ней, а потом самые отчаянные бросились на сцену, на руках вынесли на ее середину Марка Кропивницкого и принялись качать прямо во время спектакля! Вот что произошло вчера.

А то, чем закончился вечер, уважаемой публике знать не полагается. Занавес!..

– Давай не будем ссориться, – миролюбиво промолвила Мария. – Сегодня вечером даем "Назара Стодолю", будет сам император Александр. Нам обоим нужно быть в форме. А сердце сжалось при одном только названии драмы Тараса Шевченко. Именно в ней они играют такую любовь, перед которой меркнет все остальное. Она всегда с трепетом играла сцену ночного свидания, в которой ее героиня Галя грациозно прячет замерзшие ножки в шапку Назара.

– Хорошо, – весело согласился он и пропел своим бархатным баритоном: – Забудем все и все начнем сначала! И Мария вдруг ясно увидела, как рушится их любовь, словно картонный домик.

Допив кофе, он, как ни в чем не бы-

ло, поцеловал ее в висок: – Поеду-ка на обед к Кропивницким. Нам многое нужно обсудить. Не скучай без меня, моя рыбка. И не смотри так саркастично – этот взгляд меня убивает!

Хлопнули двери. Улетучился шлейф чужого приторного аромата...

Мария упала на расстеленную с вечера, но не смытую постель. Ноги гудели, щеки запылали с новой силой. Только сейчас она ощутила, как устала за эту долгую ночь, которая могла бы закончиться на холодной мостовой под пристальными взглядами случайных прохожих.

СЛАВА КАФЕДРИ – ЇЇ ВИПУСКНИКИ!

Наприкінці березня на будівельно-технологічному факультеті КНУБА відбулася надзвичайно важлива подія для випускників кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві. 22 випускники отримали дипломи про вищу освіту. З них два випускники отримали дипломи магістрів з відзнакою, 16 чоловік – дипломи магістра, 6 – спеціаліста.

Кар'єрного зростання та реалізації усіх життєвих планів бажали молоді керівництво університету, представники деканату та кафедри. На заході були

присутні перший проректор Д.О.Чернишев, декан будівельно-технологічного факультету В.І.Гоц, заступник декана з учбово-організаційної роботи В.Ю. Апанасенко, заступник декана з виховної роботи О.П. Бондаренко, завідувач кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві П.В. Захарченко, професори кафедри В.І. Рева, П.І. Купрієнко, доцент кафедри А.Л. Скрипник та методисти деканату.

Д. Савішний, студент "А+Б"

КОНКУРСИ З РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ШАХОВИХ КОМПОЗИЦІЙ

Протягом 2015 року на шпальтах газети "Сільські вісті" пройшло дев'ять очних турів Всеукраїнського конкурсу з розв'язування шахових композицій під орудою МОН України за участю Федерації шахів України і КНУБА. Суддею конкурсу був міжнародний арбітр з шахової композиції, професор КНУБА Євген Рейцен, секретарем, випускниця КНУБА – Наталія Кучеренко.

Фінальне змагання конкурсу було об'єднане зі змаганням на Кубок Ректора КНУБА та присвячене 85-річчю з дня заснування КНУБА. Була запропонова-

на задача у вигляді числа "85". Авторами задач стали професор КНУБА Євген Рейцен та Наталія Кучеренко. Складність у розв'язуванні викликала двоходівка у вигляді цифри "8", яка розв'язується несподіваним ходом: 1.Kd6+Krb6 2.c8Kx. Її розв'язали 9 із 14 учасників фіналу.

Серед студентів І місце і Кубок Ректора КНУБА виборов Павло Яценко (ГІСУТ-41), на другому місці – Андрій Онищенко (ГІСУТ-41), на третьому – Софія Малашенкова (ГІСУТ-21).

На фото зліва направо з нагородами і кубком Всеукраїнського конкурсу три представники шахового гуртка із села Ковтуни, що на Черкащині (з кубком Іван Малий), далі з Кубком Ректора і грамотою – Павло Яценко, тренер А.Бабинець, суддя Є. Рейцен, з грамотою С. Малашенкова, секретар Н. Кучеренко, з кубком і дипломом І ступеня від МОН України Микола Пархоменко (Вінниця). Вказана вище задача опублікована в поетичній збірці Є.Рейцена "Будівничі", присвяченій 85-річчю КНУБА.

С. Мішин, студент III курсу

Спартакіади

ЗМАГАННЯ З ПЛАВАННЯ

31 березня в басейні КНУБА відбувся заключний етап змагань на першість Університету з плавання в рамках Спартакіади КНУБА. Участь брали не лише студенти спеціальності плавання, а й студенти, які активно вболівали за рейтинг свого факультету.

ЕСТАФЕТА

Не можна не відзначити веселе та емоційне проведення естафети. Перше місце здобула команда архітектурного факультету, II – Будівельного, III – ГІСУТу. Бажаємо всім учасникам подальших успіхів.

Переможцем змагань став архітектурний факультет, II місце дісталось будівельному факультету, III – те – факультету інженерних систем і екології.

Переможцями в особистій першості стали: Будівельний факультет – Т. Ліщина – ПЦБ-26, Н. Ліщина – ПЦБ-33, В. Захарчук – ПЦБ-24, В. Бойко – ПЦБ-25. Архітектурний факультет – О. Перепада – АРХ-15, О. Ліпандін – АРХ-33А, Р. Коляновська – АРХ-16. Факультет АІТ – А. Андреев – БМО-44.

Підготовлено кафедрою фізичного виховання і спорту
Фото В. Чахояна

Подвір'я причепурилося

КНУБА ПРИКРАСИЛА АЛЕЯ ДРУЖБИ

Іноземні студенти університету виступили з ініціативою про закладення "Алеї міжнародної студентської дружби". 11 квітня алея дерев була висаджена. Участь у заході взяли як самі студенти-ініціатори, так і керівництво університету.

До речі, за два роки контингент студентів-іноземців збільшився майже удвічі і сягнув 500 осіб, які представлені 33 країнами. Україна стає для них другою батьківщиною, а університет організовує

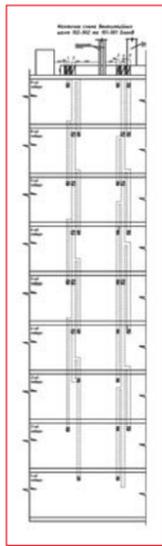
навчання та побут іноземної молоді так, щоб після завершення навчання у них залишилися найкращі спогади про Альма Матер та про КНУБА. Останнім часом відкриті чудовий зимовий сад, актовий зал, сучасна їдальня, функціонують спортивні секції, басейн. На черзі – ремонт гуртожитків...

С. Нічипорук, студкор газети

2016-й – рік ремонту гуртожитків

РЕМОНТ В СЬОМОМУ ГУРТОЖИТКУ

Кто зайти в се-
мёрку смог

Знает – там пере-
полох.

Чертит молодёжь
с утра

План работ,
не флаера.

Посильну до-
помогу студентам
надала кафедра
теплогазопоста-
чання та вентиля-
ції (завідувач Во-
лодимир Борисо-
вич Довгалюк).
Ну, і, ясна річ,
не обійшлося без
фото, студенти
все ж таки. Так
тримати, хлопці!
P.S.: Приємна

Часто доводиться чути думку, що наш КНУБА – чоботар без чобіт. Це, звісно, не так. І аби довести цей факт група студентів під керівництвом Віктора Матвієнка та за підтримки деканату будівельного факультету розробила схему

реконструкції вентиляційної системи в гуртожитку №7 (див. рис.). Роботи почалися з другої половини листопада 2015 року (хлопці відновлювали вентиляційні канали, продовжуючи діяльність РБУ КНУБА).

звістка: відповідно до рішення ректорату КНУБА: 2016 рік стає роком ремонту гуртожитків.

Ю. Тимофеев, доцент

УСПІХИ СПОРТСМЕНІВ КНУБА

Досить вдалими для учасників стали спортивні досягнення на початку 2016 року. Студенти – спортсмени – представники Київського національного університету будівництва і архітектури відзначилися на Чемпіонаті у закритих приміщеннях із легкої атлетики, який відбувся у Сумах. Студент ПЦБ-23 **Віктор Соляний** виборов бронзу, посівши третє місце у змаганні з бігу на 60 метрів з бар'єрами.

Помітних успіхів досягли наші спортсмени й на Чемпіонаті України з боксу серед дорослих: золото в дисциплінах "фул-контакт" та "семи-бокс" здобула **Саїда Гасанова**, а бронзу в дисциплінах "лайт-контакт" та "семи-бокс" – **Катерина Купко**.

ПЕРЛЫ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ

Одним из самых ярких открытий студенческой жизни, безусловно, является общение с преподавателями. Ведь на лекциях можно услышать множество потрясающих, остроумных и просто забавных фраз из уст профессоров. Читайте!

- Составлять план работы надо с учетом лени. Потому что если составлять план без учета лени, то вы его не выполните.
- Владимир Иванович, а как получить автомат?
- Обратиться в призывную комиссию по месту жительства.
- Преподаватель чихнул.
Студент: "Будьте здоровы!"
Преподаватель: "Спасибо. Я учту это на зачете".
- После окончания обучения поезжайте в Америку. Пусть у них там экономика рухнет.
- Иду сейчас в аудиторию после звонка,

смотрю – студентов в коридоре нет. Я растерялся, думал, может, мел сейчас сам собой лекцию на доске пишет. Захожу в аудиторию – ни фига! Расстроился – надо лекцию читать.

- Желающие сдавать досрочно могут записаться на кафедре и обвести свою фамилию в черную рамку.
- Я могу поставить всем вам зачеты автоматом, хотите? Только если вы пообещаете, что никто из вас не будет работать по профессии.
- Старость наступает тогда, когда все меньше студентов выбирает тебя научным руководителем.

Подобрал **Тарас Семенец**

НАШ САЙТ В ІНТЕРНЕТІ: www.knuba.edu.ua, i_geraschenkova@voliacable.com

Засновник — **Київський національний університет будівництва і архітектури**
Свідоцтво про реєстрацію: КІ, № 137 від 20.12.1995 р.

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора.
Редакція лишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали авторів.
Надруковано у ТОВ "Європа Прінт", вул. Волинська, 60

Редактор **Ірина Герасченкова**
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 03180, м. Київ-180,
Повітрофлотський проспект, 31, кімн. 608, тел. 241-55-35